

ZAKAJ ODPSTOP PREDSEDNIKA KONFERENCE SINDIKATA DO AGIS?

Del Agisove polletne stvarnosti je tudi štrajk v TOZD Kovinska obdelava. Štrajk takšen ali drugačen, upravičen ali neupravičen pusti za seboj posledice, takšne ali drugačne. V Agisu so posledice hujše kot je bilo mogoče slutiti. Ne le izguba časa, ki nastaja ob maratonskih sestankih, kjer poskušamo ugotoviti prave vzroke za nastalo situacijo v TOZD in DO. Išče prave vzroke za štrajk, čeprav vemo, da je le-ta posledica ali pa nadaljevanje prvega četrletja, ali točneje neenotne politike delitve OD oblik. Proizvodnja v TOZD Kovinska je normalno stekla. Izgubljeni čas so delavci že nadoknadili. Torej vse kot bi moralo biti! Pa vendar.

Pred nami je odstop predsednika konference sindikata DO. Zakaj se je to zgodilo dober mesec pred iztekom mandata in to predsednika, za katerega lahko z gotovostjo trdimo, da je bil resnično predan sindikalnemu delu? Kaj je vodilo Božidarja Varnico, da se je odločil za takšen korak, je najlažje, da pove on sam. Ob tem je tudi prav, da povem, zakaj smo se odločili za razgovor šele dobrih štirinajst dni po tem, ko je podal ostavko na funkcijo predsednika konference sindikata. Prvič zato, ker smo dopuščali možnost, da si lahko premisli in zato, ker smo želeli informirati takrat, ko bodo že razjasnjeni vzroki in predlagane rešitve za odpravo nastale situacije. Čeprav še vedno ne moremo trditi, da so stvari danes jasnejše kot so bile pred štirinajstimi dnevi.

Če bi hoteli dobiti celovito sliko o zdajšnjem stanju v TOZD KO in Agisu nasploh, se moramo vrniti v prvo četrletje, ali pa morda še dlje.

Za predstavitev celovitejšše slike se moramo povrniti še nekoliko dlje nazaj, to je v lansko leto. Mislim, da je to zelo pomembno.

Lanskem letu se je TOZD KO ubadala s težkim problemom, t.j. izguba, in misel sem, da letos ni tako. Ampak sedaj so se pojavili drugi problemi. Ploščaj se je izboljšal in delovni prispevek vseh zaposlenih v TOZD je izredno velik, ki ga v nobenem primeru ne želim razvrednotiti, temveč le osvetliti posamezna vprašanja.

Lansko leto je v TOZD KO bilo evidentno, da niti s povečanjem obsega proizvodnje niso uspeli doseči ekvivalentno boljših rezultatov in mislim, da je to tudi nekaj pove.

Sindikalna organizacija na nivoju DO je izhajala iz stališča, da delavec na strojem, ki je svoje delo opravil, ni kriv, da njegovo delo finančno ni bilo dovolj uspešno, torej da so vzroki neke druge (kar se danes tudi potrjuje). Ugotovljeno je bilo, da je imel delavec v TOZD KO v enem minutku za cca 28 % nižjo vrednost faktorja od delavca TOZD PM ali VZM, ki sta imela najvišjo - to pomeni že v izhodišču za cca 28 % nižji osebni strošek - še več, po periodičnem obračunu je grozila nevarnost, da bo ta razlika večja od 30 %. Sindikat DO je ukrepal tako, da smo pred delavskim

svetom DO zagovarjali predlog, naj se ta razlika zmanjša na 10 %, oziroma naj se vrednost faktorja po možnosti izenači, in s predlogom tudi uspeli. Delegati so glasovali za ta predlog tudi pod ceno rizika, da se bo ob koncu leta pojavil del izgube tudi iz tega naslova in bodo ostale TOZD to izgubo pokrile. Ocenjujem, da je bila do delavca TOZD KO izkazana velika mera solidarnosti in to štejem v veliko zmago sindikalne organizacije. Istočasno so bile pospešene aktivnosti za sprejem novega SaS o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje sredstev za OD.

Omeniti moram tudi, da se je TOZD KO predvsem v drugem polletju lani in prvem četrtletju letos nahajala pri cenovni politiki v favoriziranem položaju v primerjavi z ostalimi TOZD. Znano je, da imamo pri večini finalistov dogovorjen procent rasti cen in da se v tej masi rasti cen omogoči večji dvig tisti TOZD, ki ji gre težko (v tem primeru KO). Po mojem mnenju je tako tudi prav, vendar je ta moment pri razpravi o rezultatih potrebno tudi upoštevati.

Posebno vprašanje je tudi odpis nekurantnih zalog materiala, polizdelkov in gotovih izdelkov, kakor tudi orodja. S tem bi lahko bil postavljen periodični obračun pod znak vprašaja, torej ali je to željeni rezultat ali pa dejansko objektiven in korekten. Vsi želimo, da bi bil to drugo, vendar trdno prepričan v to pa vseeno nisem.

Ko smo se zadnje čase pogovarjali o polletnih rezultatih, smo večkrat prihajali v konfliktno situacijo zaradi odstopanja od skupno dogovorjene, to je enotne politike. Štiri TOZD, med njimi tudi KO, so namreč mimo vseh dogovorov in sugestij od strani DPO in vodstva DO sprejele sklepe o izplačilu dodatnih OD (poračuni). Obstajala je nevarnost, da bi vsaj nekatere od teh TOZD bile ob koncu leta potrebne raznih oblik solidarnosti. Ni izključeno, da bi morebiti lahko izkazovali tudi izgubo. Vprašujem se, kako bi se delavec, ki se ni v polletju odločil za dodatno izplačilo enega OD, bil pripravljen pogovarjati o solidarnosti do delavca, ki bi si dodatni OD v polletju izplačal. Mislim, da tega res nismo smeli dopustiti, kajti to bi bil absurd.

Zakaj je sploh prišlo do sprejetja takšnih sklepov? Vse te spremljajoče ugodnosti in neugodnosti je direktor TOZD pri obravnavi periodičnega obračuna dolžan do podrobnosti obrazložiti in prepričan sem, da bi delavec razumel. V primeru zadnjih dveh periodičnih obračunih imam občutek, da to ni bilo storjeno in da je bil direktor preveč pasiven - torej svoje naloge ni opravil."

- Najbrž se ti bo to vprašanje zdelo smešno, pa vseeno. Je bil po tvoje v TOZD KO ŠTRAJK ali le trmasto vztrajanje za nekaj, kar jim je nekdo obljubil?

"Eno in drugo. Zaradi neupoštevanja že omenjenih ugotovitev in zaradi dezinformacije o rezultatih po periodičnih obračunih so delavci videli možnost izplačila. Morda, ali bolje da rečem verjetno jim je to možnost nekdo konkretno tudi nakazal in s tem dopustil takšno odločitev, potrjeno tudi s sklepom zbora delavcev. To se raziskuje in ne verjamem, da bomo prišli do prave resnice. Za uresničitev svojega sklepa pa so delavci uporabili tudi takšno sredstvo kot je štrajk, ker je pač bilo evidentno, da sklep ne bo realiziran."

- Ob analizi stanja po ustavitvi dela v TOZD KO smo vedno naleteli na enako oviro. To pa je, da nismo pripravljeni prenehati s staro prakso in začeti na novo. To bi pomenilo z drugimi besedami, da bi se v Agisu začeli držati dogovorjenega in da bi bili pripravljeni priznati napake.

"Verjetno se vprašanje nanaša na nedosledno izvajanje samoupravnih aktov oziroma neupoštevanje le-teh. Značilno za našo DO je, da nam samoupravni akti takoj po sprejetju že niso več všeč. Večkrat in tudi na daljši rok smo dokazali, da smo jih sposobni zavestno kršiti in delati po starem ali pa celo kako drugače. To je velika napaka. Če se samoupravni akt v praksi

izkaže kot neustrezen, ga je pač treba menjati in delati po veljavnem. Zelo neprijetno pa se počutiš ko začneš razmišljati, da so te spremembe potrebne zelo pogosto, kajti tudi naša zakonska regulativa se zelo često menja in noben zakon in potem samoupravni akt ne more veljati dalj časa. Zanimivo pa je tudi nekaj. Ko gremo s kakšnim samoupravnim sporazumom na referendum smatramo, da je to najboljši možni predlog. Ko pa referendum ne uspe, pridemo do analize in v večini primerov do novega predloga, kateri je že boljši od prejšnjega. Torej se nam je v zelo kratkem času mišljenje menjalo (konkreten svež primer SaS o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje sredstev za OD). Takšni pač smo. Potrebno je menjati miselnost, nato pa odnos do odločitev."

Tov. Božidar, ko so se stvari v TOZD KO že skoraj uredile, je kot strela z jasnega udaril tvoj odstop s funkcije predsednika sindikata. Kaj je bila ta strela?

S tem, da je proizvodnja ponovno stekla, po moji oceni še ni konec problemov. Da je bil štrajk popolnoma neupravičen, je bilo ugotovljeno povsod kjer koli je bil obravnavan. Zakaj pa je do njega sploh prišlo? Vzroki v glavnem le ugibamo, nekaj je tudi evidentnih, vendar je vse skupaj zelo težko dokazljivo, torej je do prave resnice zelo težko priti. Mislim, da so delavci bili zavedeni, zato želim, da se vse okoliščine podrobno razziščejo ter da vsak nosi svoj del odgovornosti in tudi sankcij. V nasprotnem primeru puščamo stvari neurejene in s tem tudi dopuščamo možnost, da se nam vse te neprijetnosti ponavljajo. Mislim, da se do omenjenega vprašanja ne moremo obnašati tako neodgovorno. Izgleda, kot se stvari razvijajo, da bo spet obveljalo staro Agisovo nepisano pravilo "nihče ni kriv in nikome ništa". S tem se ne strinjam. Ko hočemo izpostaviti konkretne in po potrebi tudi individualno odgovornost, "ugotovimo", da je ni in smo krivi vsi. Se pravi, da je lažna solidarnost v tem trenutku prevladujoča. Potem so tu še, za moje pojme blago rečeno, čudne poteze direktorja DO. S svojim odstopom želim samo opozoriti na nepravilnosti in zaostriti posamezna vprašanja, predvsem odgovornosti, čeprav so rezultati že naprej vprašljivi."

Od trenutka, ko si se odločil, da daš na funkcijo predsednika sindikata ostavko pa do danes je minilo že 14 dni. Kaj je pravzaprav vzrok za to in kakšno je tvoje stališče do tega danes?

Vzrok za to sem v glavnem že navedel. Da bi spremenil odločitev? Zakaj? Za mene se po tem vprašanju še nič ni spremenilo - torej nimam razloga za preklic. Večkrat sem že omenil, da ne postavljam pogojev niti cene za preklic svoje odločitve. Moje odločitve ne nameravam preklicati ali spreminjati, torej sam se prostovoljno umikam mesec in pol pred iztekom mandata in mesto prepuščam drugim z željo, da bi dosegali boljše rezultate pri vodenju sindikalne organizacije. Takšno slovo je sicer težko, toda ..."

Pred nami je veliko dela, predvsem reorganizacija DO po RPU, dalje sprejemanje SaS o delitvi dohodka in OD ... Lahko daš oceno kaj storiš, da bo to lahko zaživel?

Da bo vse to lahko zaživel, je potrebno predvsem in takoj odločno prenehati s staro prakso in začeti z novo. Vsi govorimo o evidentnih napakah in se ob njih nočemo strezniti. V naši DO se trenutno odvija nekaj zelo pomembnih aktivnosti, za katere sem prepričan, da so zelo v redu in za Agis nujno potrebne. To so predvsem priprave novega osnutka SaS o OD, razvojno programska usmeritev in organizacijska konsolidacija (vključno z novo obliko samoupravne organiziranosti), na kateri dela veliko sposobnih

ljudi pod vodstvom Zavoda za produktivnost iz Ljubljane. Kot sem že omenil, so vse te aktivnosti zelo pomembne in po moji oceni zelo pozitivne.

Za izboljšanje stanja v Agisu, se pravi, boreč se za boljši jutri, sem kot Božidar Varnica in kot član tega kolektiva vedno pripravljen prispevati svoj delež, ki bo odslej nekoliko večji na (proizvodno) delovnem in nekoliko manjši na političnem področju. Še vedno pa nisem izgubil prepričanja, da bomo s skupnimi moči željene cilje in zadane naloge vendarle dosegli, morali pa se bomo v naših vrstah tudi malo prestrojiti."

- Za tebe bi brez pretiravanja lahko trdili, da si bil resnično predan sindikatu z vsem srcem in da si mu posvečal veliko delovnega in prostega časa. Se ti zdi, da je bil ta čas vržen vstran? To pa bi lahko pomenilo, da sindikat nima več moči, ne politične in ne akcijske. Od sindikata ljudje pričakujejo veliko, lahko bi rekli od življenjskega standarda pa do ozimnice ... Ugotavljam pa lahko, da je sindikat največkrat nemočen.

"Reprezentančni funkciji predsednik sindikata" kot jo nekateri imenujejo, sem se res odrekel in to tik pred iztekom mandata (ocenjujem, da sem svoje delo s tega področja v glavnem opravil), kajti na začetku mandata ne bi pomišljal o kakšni ostavki. Moram priznati, da odhajam tudi delno nezadovoljen z nekaterimi razpleti dogodkov, kajti ugotavljam, da je na nekaterih področjih v tem trenutku skoraj nemogoče priti do prave resnice, katera bi nam zagotavljala tudi boljši jutri in da bi ta boljši jutri res bil jutri in ne v daljni bodočnosti. Lažna solidarnost je v tem trenutku res velika in treba jo je izkoreniniti.

Mandat je dolg dve leti in to je ravno dovolj, da dobiš sive lase in infarkt, seveda če živiš s problemi, ki jih rešuje sindikat. Vendar ne bi rad deloval zastrašujoče, kajti tako hudo pa spet ni, čeprav je pred sindikatom vedno obilica dela v takšni ali drugačni obliki. Čas nikakor ne more biti vržen vstran, kajti tudi na tak način človek postane zrelejši in bolj koristen tudi za našo družbo.

Če hočemo govoriti o akcijski in politično moči in nemoči sindikata, moram reči, da jo še vedno ima in da sega na mnoga področja in da lahko nastopa zelo čvrsto in odločno. Res je, da se danes pojavljajo različne predstave o vlogi sindikata v naši družbi. Če pogledava družbeni standard, ko si ga že omenil. V letošnjem polletju, se pravi do meseca julija, smo v naši DO dvignili OD za 70 %, in takšnih DO je malo. Zanimivo bo pogledati, kakšen bo ta odstotek v drugem polletju. Ko pa se čez noč v trgovini dvignejo cene zaradi primanjkljaja v zveznem proračunu, pa sindikalni aktivisti v združenem delu res postanejo nezadovoljni. Tu pa je sindikat res nemočen. Takšne dirke so izredno nevarne. Raznih moči in nemoči sindikata raje ne bi več našteval. Enkrat moramo reči bobu bob."

- Kako torej naprej?

"Z novimi močmi v novi mandat našim ciljem naproti, seveda ob pomoči vseh, ki združujemo delo v DO Agis."

Iz vsega tega torej izhaja, da je Božidarjeva odločitev dokončna. Po statutu ZSS je v takem in podobnem primeru dolžan prevzeti funkcijo predsednika dosedanja namestnik predsednika. Konferenco sindikata bo torej do izteka mandata vodil Branko Babosek iz TOZD Vzmetarna.

M.

"BARAKA" TOZD ORODJARNA DOBILA PO ZASLUGI MLADIH
NOVO PREVLEKO

Za mlade velja splošna ugotovitev, da jih je zajelo nekakšno malodušje, da so postali neobčutljivi za dogajanje okrog sebe. Včasih zelo dobro obiskane in uspešne delovne akcije pri mladih vedno bolj zgubljajo tisti pravi pomen. Vzrokov za to je najbrž več. Prave odgovore zanje pa vedo le mladi.

Uvodoma sem napisal, da je to le splošna ocena, ki pa ne more veljati za vse mlade. To tudi dokazuje delovna akcija, ki so jo organizirali v soboto, 8. septembra 85 mladi iz TOZD Orodjarna. O akciji in nadaljnjih načrtih sem se pogovarjal s predsednikom OO ZSMS TOZD Orodjarna Tončkom Cestnikom.

- Odkod ideja za to akcijo?

"Slišal sem, da bi bilo treba našo "barako" prepleskati z zaščitnim sredstvom. Tedaj sem pomislil, da bi bila prava priložnost za mladince v TOZD.

Z direktorjem TOZD sva skupaj načrtala akcijo. Vodstvo TOZD z materialne plati, jaz pa s strani udeležbe na akciji."

- Kaj je bil glavni cilj akcije in kakšna je bila udeležba?

"Cilj akcije je bil prepleskati zgradbo s sadolinom. Udeležba na akciji je bila dokaj skromna, saj se je udeležilo le 5 od 38 mladih v TOZD. Ob tem moram seveda reči, da je bil cilj akcije časovno in kakovostno dosežen in presežen."

- Kakšna je tvoja ocena akcije?

"Takšne in podobne akcije imajo poleg materialnih ciljev tudi željo po prepotrebem združevanju mladih. Materialno je ta akcija brez dvoma dosegla svoj cilj (prihranka ni težko izračunati), za drugo plat pa žal tega pri tako slabi udeležbi ne morem trditi. Bo pa drugič bolje!"

- Kako se boste mladi lotili reševanja tega problema?

"Na sestankih smo se o teh problemih mladih že veliko pogovarjali. Žal pa moram ugotoviti, da prave rešitve nismo našli."

- Načrtujete mladi v Orodjarni morda še kakšno delovno akcijo?

"Med delom na tej akciji smo se dogovorili, da ta akcija nikakor ni zadnja. Pričakujemo namreč, da se nas bo vsake naslednje akcije udeležilo več (ne le mladih). Prepričani smo, da uspehi ne bodo izostali."

Naj bo tako ali drugače, "baraka" v TOZD Orodjarna je dobila novo obleko. Lepa je in že od daleč se vidi. Vrednejša pa je tudi zato, ker je to pripevek mladih v teh skupnih prizadevanjih zmanjševanja stroškov. To pa nikakor ni malo. V vsakem primeru pa vredno posnemanja.

M.

V TOREK JE BIL V NAŠI DO USTANOVLJEN ŽE TRETJI KROŽEK ZA IZBOLJŠANJE PROIZVODNJE

V torek, 1. oktobra je bil ustanovni sestanek krožka za izboljšanje proizvodnje (KIP) v TOZD TAP, oddelek strojna GRAU. Za vodjo krožka je bil imenovan Stanko Emeršič. Tu je bil dogovorjen tudi termin za naslednji sestanek krožka, ki bo v sredo, 9.10.85 v sejni sobi DO.

Tega sestanka so se poleg članov krožka udeležili še referent za inventivno dejavnost DO Dušan Žnidarič, vodja DSSS Janez Pičenko, Marjan Leber in tov. Dolenc iz Iskre Zorin, ki je vodil seminar vodij krožkov in pospeševalcev krožkov. Prav zato se je razvila živahna debata, ki bo gotovo pozitivno vplivala na razvoj in delo inventivne dejavnosti v naši DO. Naj pomenim, da v naši DO delujeta že dva krožka, in sicer krožek ZACETNIK, ki je bil ustanovljen marca letos, in krožek NAPREDEK, ki je bil ustanovljen kmalu za prvim. Z rednim delom pa je začel pred 10 dnevi. Ob tem lahko ugotovimo, da so bili pri nas storjeni pomembni koraki v inventivni dejavnosti. Čeprav je res, da je naša DO po ustanavljanju krožkov za izboljšanje proizvodnje ena redkih oziroma edina v tem delu Slovenije.

M.

INVENTIVNA DEJAVNOST

Delovanje krožkov na sestankih (nadaljevanje in konec)

Pospeševalec vsestransko pospešuje delovanje krožkov, zato smo tudi dali tej funkciji tak naziv. Pospeševalec ima na začetku največjo nalogo, kasneje se ta zmanjšuje, tako da vedno več standardnih opravil predaja vodji krožka. Pri samem delovanju krožkov, torej ko so že ustavnoljeni, so naloge pospeševalca sledeče:

- skrbi za to, da krožki ne odstopajo od temeljnih značilnosti modela krožkov
- posreduje informacije za reševanje že zbranih problemov in nakazuje probleme oz. vrste problemov (tehničnih), ki naj jih krožek rešuje, pro-
- posreduje skupaj z vodjem tehnike reševanja problemov in pravila, ki urejajo te tehnike,
- sodeluje pri pripravi prvih konkretnih problemov in predlogov rešitev in povezuje krožek s posamezniki in strokovnimi službami,
- usklajuje delo več krožkov med seboj in sodeluje z vprašanji krožkov izven organizacije ter skrbi za to, da posreduje svojim krožkom dosežene rezultate in ostale dosežke od drugod.

Odvijanje sestanka krožka. Krožek deluje na sestankih. Zato je za delovanje krožkov koristno, da so sestanki organizirani in se odvijajo kar v največji meri po nekem vrstnem redu opravil. Ta stalnost omogoča tudi članom krožka, da se na čim bolj organiziran in poenoten način vključujejo v delovanje. Pri tem moramo ločiti dve vrsti sestankov krožkov, in sicer tiste, ki so večinoma na začetku in namenjeni seznanjanju s tehnikami dela in tiste, ki predstavljajo normalen sestanek krožka, namenjen reševanju problemov.

Dušan Žnidarič

ZAHVALA

Ob boleči izgubi matere Marije ZAGORŠEK se zahvaljujem sodelavcem TOZD Vzdrževanje za darovano cvetje in pomoč ter spremstvo na njeni zadnji poti.

Ivan Zagoršek